

FOTO: GERMANY TOURISMUS

do které lidé přispívají na stavbu dětského domova pro opuštěné děti.

Výlet do Libně

Jan Karel Liebich, rodák z Mohuče, se v pozdním věku stal ředitelem pražského Stavovského divadla. Byl oblíben mezi herci, kolegy i mnohými Pražany, kteří ho přezdívali „papá Liebich“ pro jeho ochotu pomáhat druhým. O Vánocích pravidelně ve svém letohrádku

zvaném Šilboch pořádal taneční večírky, na kterých se scházela pražská společenská smetánka, ministři, generálové, umělci i šlechtici.

Pro tuto společnost v roce 1812 připravil neobvyklé překvapení, které si dovezl z rodné země: urostlý ozdobený stromek postavený uprostřed místnosti, pod nímž byly vánoční dárky. Liebich, který byl však tou dobou v tíživé finanční situaci, dostal od svých přátel na oplátku také dárek – údajně vykoupili od lichvářů jeho dluhopisy.

Liebichův letohrádek, zvaný též Ztracená varta, stával v pražské Libni v dnešní ulici Na Stráži. Ves Libeň je písemně doložena v pramenech ze 14. století. Dle nařízení Karla IV. i tady v příznivých přírodních podmínkách byly zakládány vinice, které se ale do dnešních dob nedochovaly.

Místo se vepsalo do historie podepsáním tzv. libeňského míru. V roce 1608 sem dorazila vojska Matyáše Habsburského a rozložila se kolem zámku mezi kopci a na vinicích. Matyáš tehdy vytáhl proti svému bratrovi císaři Rudolfovi II., o jehož trůn usiloval. Hrozící válku nakonec odvrátilo právě uzavření takzvaného libeňského míru. Zámek roku 1662 koupilo od rodiny Černohousů Staré Město a zřídilo si tady letní sídlo pro pražské primátory.

Nejvýznamnějšími zemědělskými usedlostmi bývaly tehdy Mazanka, Císařecká, Balabenka a Bulovka. Koncem 18. století bylo v Libni postaveno několik letohrádků k odpočinku pro měšťany či šlechtice. Kolem nich byly vybudovány parky a okrasné zahrady. Ve druhé polovině 19. století zanikly některé usedlosti v důsledku zprů-

myslnění a přeměny budov v malé továrny, jiné zase v důsledku budování železniční trati. Některé si však můžete prohlédnout i dnes: například usedlost Císařeckou, Flajšnerku (ovšem už bez anglického parku), Vlachovku, rokokový letohrádek Rokosku či Hercovku, ve které bydlel na sklonku života básník S. K. Neumann.

Vila Karla Liebicha z 18. století se ovšem nedochovala. Jednopatrové stavení čtvercového půdorysu mělo věžičku a na jih velkou terasu. Před stavbou stávala plechová socha pruského vojáka ve zbroji na stráži, ke které se váže pověst o zamilované libeňské dívce Madlence.

Ta prý tak milovala Prusáka, který tu stával na stráži v době obléhání Prahy v roce 1757, že se spolu s ním uchýlila k malému podvodu. Na vartu postavili milenci plechového vojáčka, jenž hlídal zdejší sklad zbraní, a mladí lidé mohli společně utéci a oslavit svatbu. Krátce v této vile pobýval i hudební skladatel Carl Maria von Weber. Letohrádek byl zbořen roku 1900, skalka Čertův vršek srovnána se zemí a zanikly i nízké hospodářské budovy.

Kapr

Bývá zvykem, že na Štědrý den se schází celá rodina na slavnostní večeři před tím, než se jde k ozářenému stromečku. Samotná večeře se tradičně skládá z rybí polévky, bramborového salátu a smaženého kapra. Kapr coby hlavní večerní jídlo však v českých zemích nemá dlouhou tradici.

Štědrý den zůstal postním dnem, a proto i charakter jídla byl postní; za maso se ovšem nepokládalo maso rybí. Bylo však drahé, a proto většina domácností musela dát přednost levnějšímu alternativám. Nejedl se pouze kapr, ale třeba lín, sumec a jiné sladkovodní ryby, obvykle připravované na sladko.

Kapr se stává běžným štedrovečerním jídlem teprve ve druhé polovině 19. století, kdy se stal cenově dostupnějším. Klasickým způsobem přípravy – nejstarší dochovaný recept je z roku 1810 – je kapr načerno, který se pekl v omáčce z mandlí, rozinek, per-

FOTO: CZECH TOURISM

Rybí polévka dnes tradičně patří k štedrovečerní večeři.

Vánoční divadlo

Stavovské divadlo má v době vánočních svátků pohádkově laděný program. V pondělí 22. prosince se mohou zájemci těšit na Českou mši vánoční v podání Dětské opery Praha. Skladbu, která se stala symbolem českých Vánoc, ukazuje soubor v divadelní podobě, kde je přítomna i osoba skladatele. Ta do představení vkládá přitažlivost a dynamičnost. Ožívají zde postavy zpěváků, pastýře, Panny Marie a venkovanů v dobových kostýmech. Začátek je v 11 a 17 hodin.

Ve čtvrtek 25. prosince od 14 a 18 hodin uvede činohra Národního divadla pohádku Sněhová královna od Hanse Christiana Andersen. Káj je zasažen do oka střepem ze zrcadla Sněhové královny a proměňuje se mu pohled na svět. Královna ho odveze do svého království, ale jeho věrná kamarádka Gerda se jej rozhodne hledat. Na své cestě za Kájem musí překonat mnoho zkoušek, ale její dobré srdce a touha po shledání s věrným kamarádem jí dají sílu. Nakonec Káje z moci Sněhové královny vysvobodí. Představení v režii Zoji Mikotové je určeno pro celou rodinu. Hrají Iva Janžurová, Miluše Šplechtová, Pavla Nečetová, Vojtěch Dyk a další. Sněhovou královnu bude možné zhlédnout ještě v sobotu 27. prosince.

www.nd.cz